

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS
IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier	1 year \$5.50. 6. mo. \$3.00. 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail.....	1 year \$6.00. 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.	
United States	1 year \$4.50. 6 mo. \$2.75. 3 mo. \$2.00
Europe and Canada	1 year \$7.50. 6 mo. \$4.00

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastuje in izdala za

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnštvo.

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) MARCH 1, 1922.

104

KOMENTAR DNEVA.

Zadnje vesti iz Washingtona naznavajo, da se je Kongresna zbornica odločila, da predloga za vojaški bonus spravi na polico pozabljjenosti za toliko časa, da se v zvezni zakladnici nabere nekaj več okroglega.

S tem dejanjem so patriotični gospodje poslanci pač pokazali, da so bojazljivci prvega reda. Bonus bi radi izplačali, pa ne vedo, kje bi denar dobili. Če nalože nadaljnje davke na potreščine, jim bo trda predla pri jesenskih volitvah, a neki notranji glas jim pravi, da so istotako izgubljeni, če se dotaknejo svetih skrinj, v katerih so varno spravljeni krvavi vojni profitti.

Washingtonski Soloni bodo menda odloževali z boljšim toliko časa, da iztuhajo, kako bi se dobilo denar za bonus brez izgube glasov ali pa, kako bi se preprečilo izgubo glasov, akoravno se predlogo za bonus vrže v koš.

Te dni so poslali v Bloomington, Ill., v normišnico nekega moškega, ker je trdil, da mu je "božji glas" veleval, da izstrada svojo ženo in otroke.

Ko so blaznega verskega fanatika odpeljali v normišnico, se je tri otroke nemudoma poslalo v bolnišnico, kjer se nahajajo v opesnem položaju, medtem ko se ženi za par dni ni dalo drugačega vžiti kot sok od oranž, da se s tem želodec polagoma pripravi za močnejšo hrano.

Ta blaznec se zdaj najbrž nahaja v posebni kletki, kajti verski fanatiki spadajo med najbolj akutno nore ljudi.

Večina ljudi bo morda smatrala ta dogodek kot nekaj nenavadnega, malo pa jih je, ki bi pomislili nekoliko naprej.

Ampak po pravici povedano, kaj pa je pravzaprav razlika med tem blaznim fanatikom, ki je hotel izstradati svojo družino, in med milijonarskimi korporacijami, ki sklenejo, da hočejo izstradati svoje delavce, znižati njih plače za polovico ali še več, ali pa jih vreči na cesto kot brezčuten kamen?

Ako se posameznika, ki hoče izstradati svojo družino, smatra blaznjim in se ga pošlje v normišnico, ali bi ne bilo

samo logično, da bi se proglašilo blaznim istotako železničarske, premogovne in vse druge industrijalne magnate, ki v svojem brezmejnem pohlepku vsiljujejo delavstvo trpljenje brez konca in kraja?

Zvezna velika porota je izkrala obtožbe napram ducatu patriotičnih gospodov, ki so tekmo vojne delali kontrakte s Stricem Samom za gradbo ladij. Kot se je naime pronašlo so ti patriotični gospodje ogoljufali vlado, to se pravi ljudstvo, za več milijonov dolarjev. Med obtoženci se nahaja tudi neki C. H. Livingston, vrhovni predsednik mlađinske patriotične organizacije "Boy Scouts".

Pač lep zgled za nadobudno ameriško mlađino, kako "nesebično" služijo pravi patriotje interesom svoje domovine!

Iz slov. naselbin.

Milwaukee, Wis. V stan "sveta" zakona se je namenil podati znani slovenski pogrebni rojak Frank Ermenc. Njegova izvoljenka je gospodična Mary Verbich. S tem bodo izgubili milauški samci (pečlarji) enega izmed svojih zvestih pristašev, kateri se je dolgo otepal in branil pred puščami boga Amorja. A je konečno podlegel, kot podležo časoma vsa hrabra pečlarska srca.

Rojak Frank Benda je pričel novo podjetje in sicer s prodajanjem smokl, cigaret in tabaka, kakor tudi raznih sladičev, kakovršne se prodajajo v gostilnah.

Lopova Mariča, kateri je ogoljufal salunarja Stuparja v Calroyville, Wis. za \$7000, mnogo drugih Hrvatov pa za manjše vsote je policija izsledila v Los Angeles, California. On in njegov tovaris sta goljufala s "strom za izdelovanja denarja".

S tem sta sleparila dolge meseca po raznih državah, dokler ju ni zasačila policija v Milwaukee. Mariča so zaprli, toda pobegnil je iz ječe na, do sedaj še nepojasnjeno način.

Starišem Benda, kateri žive na svoji farmi v Waukesha obraju, je umrl njih ljubljen sinček Joseph star 9 let. Deček je že dalje časa bolehal, dne 19. t. m. pa je nenadoma umrl, zadet od mrtvouha. Stariš so doma iz Rečice v Savinjski dolini. Pogreb se je vršil dne 23. t. m. iz pogrebnega zavoda slovenskega pogrebničnika Franka Ermence in potem iz slovenske cerkve na Calvary pokopališče.

Biwahik, Minn. Mary Jakovič

je tožila svojega moža Ferd. Jakoviča za ločitev zakona. V tožbi navaja, da je ravnal z njo surovo in da je bila primorana same zasluziti, da je preživel sebe v nedem otrok. Poleg tega navaja, da je njen mož mučil svinje, za katere nje preskrbel hleva, tako, da so živali hudo trpele vsled mraza na prostem in z neprestanim krulejem po noži in po dnevi delale življene nežnosno.

Nashawauk, Minn. Sodišče je oprostilo policista, Josefa Zeck, katerega je obdolžil neki Johnson, da mu je kupil žganja v salumu I. Grčarja. Ta zadeva je vzbujala v tej okolici svoj čas veliko zanimanje.

Bridgeport, Ohio. Premogovna družba Lorain Coal & Dock Co. je zaprla rov, po imenu Lansing mine. Preko 400 mož je izgubelo delo. Družba lastuje v tej okolici 15 rorov, kateri obratujejo samo del časa.

Gates, Pa. Pri razstrelki, ki je pripetila v noči od 1. do 2. februarja je izgubilo veliko število premogarjev svoje življenje. Koliko jih je bilo v rovu se pač natanko ne bo dalo nikdar dognati, ker niti eden ni ostal v živu. Zavarovali so mimo natančnih podatkov. Pri tem sta izgubila tudi dve Slovenske slike življene. Eden izmed teh dveh je nazival Matinč, drugi pa je bil Jožef Hribar, doma iz vasi Vinevrh pri Konstanjevcu. Nestrada se je pripetila vsed zanikanosti družbe, katera se ni prav ni brigala za varnost delavskoga življena. Uradnik, ki izdaje certifikat, zapriše v certifikat imen in na slov lastnika ter dan izdaje.

Ti novi certifikati so na pravilu pri skoraj 4,000 poštnih uradnih po vsej deželi; morej se tudi dobiti od Federalnih Reservnih Bank.

V poštnih uradilih se morej tudi nadalje dobivati hranilne znamke (Treasury Savings Stamps) od \$1, ki ne nosijo obresti, in ki morej dobro služiti varčevalem, da po en dolar nakupijo zadosti znamk za nakup enolitov.

Koliko je kakih 7000 brezposelnih delavcev, kateri pa polagoma zavrstajo te kraje.

Vladni hranilni certifikati.

New York. (Jugoslovanski Oddelek F. L. I. S.) Da se čim več razširi zmisel za varčnost je vladna Združenih Držav začela z novo akcijo. Začenši od 15. decembra 1921. Treasury Department nudi na prodaj novo izdajo hranilnih izkaznic (Treasury Savings Certificates) v nominalni vrednosti od \$25, \$100 in \$1,000. To je vrednost ob dozorelosti. Ti certifikati pa se prodajajo mnogo cenejše. Cene za nove certifikate znašajo do daljnje objave: za certifikat od \$25 plača se \$20, za certifikat od \$1,000 plača se \$800 in za certifikat od \$100 plača se \$80.

Ti certifikati dozorijo pet let po izdaji, t. j. po petih let dobiti se za certifikat, za katerega ste plačali \$20. Na tak način ti certifikati ne dozorevajo istočasno, marveč vsak poenost postane polnovreden ravno pet let od dneva, ko je bil kupljen. Ako držite te certifikate do njihove dozorelosti, oziroma izplačljivosti, nosijo 4 in pol odstotne obreste, ki se odračunajo polueltro in se zopet obrestujejo. Morete pa vnovčiti certifikate tudi pred zapadlostjo, v katerem slučaju nosijo tri in pol odstotne obreste, ki se odračunajo polueltro in se zopet obrestujejo. Na certifikatih od \$25 se nahaja slika Theodora Roosevelta, na certifikatih od \$100 slika Washingtona in na onih od \$1,000 slika Lincolna. Vsi ti certifikati so registrirani, tako da je lastnik zavarovan v slučaju zgube ali kradnje; vpisani so v tajnikih finančne uprave (Treasury Department) v Washingtonu. Uradnik, ki izdaje certifikat, zapriše v certifikat imen in na slov lastnika ter dan izdaje.

Ti novi certifikati so na pravilu pri skoraj 4,000 poštnih uradnih po vsej deželi; morej se tudi dobiti od Federalnih Reservnih Bank.

V poštnih uradilih se morej tudi nadalje dobivati hranilne znamke (Treasury Savings Stamps) od \$1, ki ne nosijo obresti, in ki morej dobro služiti varčevalem, da po en dolar nakupijo zadosti znamk za nakup enolitov.

Koliko je kakih 7000 brezposelnih delavcev, kateri pa polagoma zavrstajo te kraje.

nega certifikata.

Ta novi način varčevanja pomenja, da sta se dva hranilna sistema, namreč poštni in finančni uprave, združila za skupni hranilni program in propagiranje varčnosti, bodisi v obliki vložkov v poštni hranilnice ali po nakupu hranilnih certifikatov. Poštni hranilni sprejemajo vložke od \$1 dalje. Ako vam je volja, morete zamenjati svojo poštno-hranilno vlogo za hranilne certifikate, v katerem slučaju se izplačajo obreste za te vloge.

Koncem decembra je prenehalo izdavanje malih vojnih vrednot, kakor štedilnih znakov (Thrift Stamps) za 25 centov in vojno-hranilnih znakov (War Savings Stamps) za \$5. Poštni uradi pa bodo sprejemali vse te znake za njihovo popolno vrednost v zameno za nove Treasury Savings Certificates ali pa izplačali njih popolno vrednost v gotovini. Odslej kdor bo hotel nakupiti male prihranke za nakup hranilnih certifikatov, naj vlagajo v prihranke v poštno hranilnico. Na tak način imamo sedaj enotni in uspešni hranilni sistem, ki obstaja: iz poštnih hranilnih znakov (Postal Savings Deposits) za 10 centov; iz poštnih hranilnih znakov (Treasury Savings Stamps) za \$1 in iz vladnih hranilnih certifikatov (Treasury Savings Certificates) od \$25, \$100 in \$1,000.

S tem da vrla nudi edinstven in jednostaven sistem varčevanja, upa pospešiti varčevanje občinstva in investiranje v vladne rednote, kakor tudi ustvariti splošno željo za varčevanje.

Clevelandske novice.

Cleveland je že od nekdaj poznan kot zakanjeno mesto, to pa seveda radi številnih tovaren. Vsled tega pa imamo ordinanco, ki prepoveduje tovarnam spuščati gost in črn dim v ozražje, ki bi se potem širil po celem mestu. So gotovi predpisi, kake naprave morajo imeti tovarne za omejitve dimu, da ne kršijo tozadne ordinance. Zadnja leta pa se niso oblasti mnogo brigale za spolnjevanje omenjene ordinance in dim se je lahko valil iz dimnikov pa naj je bil še tako gost in črn. Komisar za inšpekcijsko skupaj \$266.00.

nabit! Ti si pa res zabit. Rekla bova, da nama je pustil grof de Vaudrec svoje premoženje, obema kemu pol... No, vidiš... Sploh pa, brez mojega voljenja ne moreš volita nisi sprejeti. Jaz ti ga delam, da tem se zasmeha pred svetom."

Zopet ga je pogledala s prodirljivim pogledom. "Kakor boš hotel. Meni je prav."

V stal je in je začel zopet sem in tja korakati, da je videti, kakor da iznova omahuje in sedaj se je tja pronikujočemu očesu svoje žene. Govoril je: "Neločno ne... mogoče je najbolje, ako se vremu pojmenuje... Na ta način ne bi mogel živ krijeti ničesar na svetu ničesar. Najtankestniji ljudje bi moralii čast jima."

V stal se je pred Madeleno: "In, če ti je draga moja, pojdem sam nazaj k notarju Lamancu, da mu razložim stvar in ga poprašam za svet. Povsem svoje pomislike, in pristavim, da sva se domenila z tistem trenotkom, ko sprejmam polovico dedičine, je kakor beli dan, da nima ničesar več pravice rogariti se prav na vsa usta povedati: 'Moja žena sprejme dedičino, ker sprejem jaz, njen mož, ki imam soditi o tem s strito žena, ne da bi se postavila v slabu luč.'

Madlena je zamarala edino: "Kakor te je veste besedeči."

"Da, če deliva na pol in pol, potem je to na deželi med nama, ki ni hotel nobenega odlikovati, ki ni reči: 'Temi: ali onemu dajem prednost, kakor v ženu.' Ženo je imel rajši že res, ampak s tem, da je pustil svoje imetje in njemu in nji, je hotel pač jasno reči, da je bilo to njegovo nagnjenje čistoplotončeno, da je v tem ni prepardil, ni misil na posledice. Kakor si prej čisto prav priomnila, je nosil tebi vsak teden v temi ne praal..."

Nekoliko jezna mu je zezla v besede: "Dobro razumem. Kaj ti je treba tolikega razkladanja, takoj k notarju."

Zardel je in je zajedcial: "Prav imaš, pojdeni (Dalje prih.)

"Tega ne moreš sprejeti."

Odgovorila je ravnodušno:

"Dobro, potem takem: ni treba čakati do sobote; to sporoča lahko nemudoma doktorju Lamancu."

Ustavil se je pred njo; in iznova sta si gledala nekaj trenotkov oči v oči ter si izkušala prodreti v mrakotne tajnosti svojih srce in si probistriti najglublji mrak.

V gorečem, nemem izpreševanju sta hoteli videti drug drugemu razgoljeni zavest: skrivna borba dveh bitij, ki živita skupaj in sta si vendar tuji, se sumničita, zalezutja in prezita drug na drugega, a se ne poznata do dna, zato kaj globina njiju duš je kalna.

In nenašoma ji je zazmral z globokim glasom v obraz:

"Torej, priznaj, da si bila Vaudrecu metresa."

Skomiznila je z ramami: "Bebec si... Vaudrec mi je bil naklonjen, zelo... a drugega hič... nikoli."

Zatopotal je z nogo: "Lažeš. To ni mogoče."

Mirno mu je odvrnila: "In vendar je tako."

Zopet

Marija Kmetova.

HELENA.

Ne smešite me vendar! Ljubljeni ne maram in je tudi nočem poznati!

Prizgala sem si cigaretto, požigala dim vase in vse je trepetalo v meni, da bi bila skoraj prevrnila kozarec po mizi.

"A vendar —, če bi bili zaljubljeni v moža, a on bi vas ne mogoč, bi živel z drugo..."

"O! Naj živi! Brigalo bi me!"

"No, skoro bi vam privoščil ali takega."

"Cemu?"

"Da bi brž kar omedevali od same zaljubljenosti."

Če vam rečem, da je zame ljubezen nekaj popolnoma tujega, pa nisem poznala in tudi nismo, da bi jo poznala."

"Ej, gospa..."

"No?"

Mogoče se vam bodo še manevale te besede!"

"Ste brez skrbi. — Pa pjmomo!"

Vsa sem žarel, lica so me pekla, a v meni venomer Jože, večji ljubezen večja in večja pripori z Rezo, da bi se bila

zrgla na zemljo in se zjokala za pretekel in za vse prihodnjne.

In po poti domov mi je stisnil gospod roko pod pazduho, nisem ga odrinila, in ko mi je še stjal o ljubezni, sem prikimavala in se smehljala. Blizu doma je zadral, da sva se ustavila.

"Samu poljub, Helena!"

"Kako ste smešni!"

"Prosim, lepo prosim!"

"Bezite vendar!"

A že mi je ovil roko krog vrata, za hip sem zagorela v spomini, a ko sem začutila poljub na vrata in ustnih, sem ga sunila od jebe.

* * *

8. Sodni dan je živel zunaj, hiša in tudi v njenem glasu je bila Mina, ali ne veš? — In ta občutna

utrujenost kakor v mojem. "Vsega imam dovolj, čez mero dovolj."

Mina ni odgovorila in molčala sva. Tiko so podrhtevalo lučke na tleh, divje se so grohotali glasovi zunaj.

"Ali veš, kako smo sedeli časih z Milanom?" sem dejala in se trpko nasmehnila.

"Vem, vem."

"Lepo je bilo takrat," sem dejala spet in kakor blisk so švigne slike mimo mene. "Lepo, lepo je bilo," sem ponovila in dodala: "In potem ni bilo nobene lepotne lase, a borovci v parku so se jesili in se niso hoteli vdati. Še in se že zavirala burja, zapiska je v dimniku, zašklepelalo so okna in ozračje je vršalo kakor obsedeno. Hitro so bežali oblaki vsi cunjasti in se trgali, razpredali, strinjali, se zbirali v gruče in se spet razpotegovali od severa do juga, od izhoda do zahoda. Zdaj pa zdaj je pomežnik zadnjih krajev kakor bi zastopal v polečinah, se je zdelo, pa je spet zamišljal in se prevlekel s svim: mrenami.

Stala sem ob oknu, mračno je bilo v sobi, z glavo sem se naslanašala na šipe in zdaj pa zdaj me je pretreslo v hladu. A utrudila me je vsa ta neskončna orgija razdivljanj zračnih duhov, pa sem odšla k peči in se pogreznila v naslanjač.

Lučke so uhajale iz peči in so

mezikale po tleh, na steni pa se je zvijal odsev in se je spenjal in krčil.

Podprla sem glavo z rokami in gledala v temo. Do neskončnosti sem bila utrjena in v glavi se je motalo počasi in leno.

"Hočeš luči?" je vprašala Mina, tiho zaprla vrata in sedla na zofo.

"Ni treba," sem odgovorila, Mina pa je dejala:

"Tako čudno mi je danes. Ta strašni ples tam zunaj me je prevezel popolnoma."

"Jaz pa ne vem, kaj bi," sem odvrnila tiho in še bolj sklonila glavo.

"Kaj bi?" je vprašala Mina

in tudi v njenem glasu je bila Mina, ali ne veš? — In ta občutna

te, da je nad oblaki na zlatem prestolu sam nebeski Oče, Bog, ki vse vidi in vse ve..."

"...greh se delati ne sme," je dodala s smehljajem Mina.

"Zares, ne sme se; živo občutim to."

"Helena, grešnica, spokornica?

Marija Magdalena?" Glej, glej, to mi je novo pri tebi!"

"To so le misli, vidiš in spominji. Do Boga pa ne morem, čeprav se mi je že večkrat zahotelo po njem. Pa kaj meniš, Mina, Bog bi vendar razumel in mi odpustil, če si vzamem življenje in vremem sama, kamor hočem?"

"Beži, no! Kaj že spet noris?"

"Prav nič ne norim. Saj me vendar vidiš."

"No?"

"In veš, da mi je nemogoče živeti tako dalje in dalje?"

"Izpametovati se moraš."

"Kako neki? Ce je pa vse v meni kakor žerjavica."

"Z vodo polij!"

"Dobiti to vodo! To čudežno vodo..., ah saj ni nič, vse skupaj ni nič. Ne bo dolgo, Mina, in bom šla. Gotovo bom šla; že zdaj se pravipravljam."

"Tako? In mi boš napravila zmoto?"

"Ali si ti prepričana, da ni ničesar več po smrti?"

"Kar se tega tiče — prepričana sem."

"Torej ti ti prepričana."

"In ti?"

"Malo pomicljam, ali končno — kam bi?"

"Pa radi tega ni, da bi se človek moril! Samomor že po človeških zakonih ni dvoljen in tudijen časten."

"Ah, človeški zakoni..." kaj bi z njimi! Človek je revež, je takata majhna, majhna ničla..."

"V tvojih očeh pa še manjša. Nakad je bila morila, tega pa ne, nikdar ne. In tudi ti se ne boš."

"Ej, Mina, ti niti ne slutis..."

Jaz le še čakam, čakam... Saj res, kaj neki čakam?"

"O, seveda, kar zdajje, kar obesi se!"

"Mina, povem ti: v mnogih, mnogih nočeh je bilo, ko sem se tiho sklonila v postelji in sem premišljevala, kako se bom. Že sem sevidela, kako sem vzela vrvi, kako sem jo privedala, kako sem vteknila glavo v zanko, kako sem izdihnila. In mi dolgo od tega, ko sem iskala vrvice, veš sem jo iskalala."

"Nikari, Helena, to so žive!"

"Ne, Mina, to je obup."

"Od živev! Zdrav človek se ne bo obesi!"

"Pa budi — od živev! In neko divje veselje sem občutila, ko sem pomislima, da me ne bo več. Pomisli, nič več živeti, nič več skrbeti, nič več trpeti! Kolika radoš!"

"Na ta način bi bilo res bolje zate, da imaš vero."

"Brez skrb, budi."

"No, saj bi ti končno tudi pravil ne pristjal! To bi bilo res kar smešno, če bi ti imela vero; že zdaj mi je ob sami taki misli na smeh."

"Tudi meni," sem odvrnila, a v srcu mi je bilo čudno pusto in medlo. Nenadoma sem zagledala v duhu Bukovico, našo hišo in Jožeta in težko mi je bilo, da sem morala reči:

"Nikakega glasu ni od tam."

"Kdo pa bi ti pisal? Ali Jože ali..."

"Vem, vem; vendar... Ah, saj ne veš, kako mi je silno hudo!"

"Ne bom te tolažila, ko so vse take moje besede zadele kakor bob ob steno," je dejala Mina, vstala in prizgala luč. V tem je zunaj nekdo močno potkal. Vsa sem se stresila in tudi Mino je prevzel.

"Poglej, kdo je!" mi je dejala.

Ker nisem ničesar odgovorila in se tudi zgenila nisem, je odšla Mina sama pogledat.

Zaslišala sem besede:

"Bergantova Helena —"

"Da, da."

(Dalje prih.)

Leo Bily:

VLADAR.

I.

V neki deželi je gnil narod. Brez vse volje je bil: ovenel je bil kakor ovenje listje v jesenskem času. Življenje se je točilo liki kolesti in nikomur ni prišlo na misel bežati od tod. Ljudstvo je bilo zadovoljno v dremajočem preživljaju svojih dni. Nemirovni bilo, in strahu predjetrišnjim dnem tudi ne! Tako velika je že bila ovenčlost volje v tej deželi, da tuje že kar nič več niso mogli gledati tega bednega ljudstva in njegovega životarenja.

kone. Izdal je zakon, da bo jahal po mestu na konju v rdeči obleki. Kdor se zakasni na ulici in razzali rdeči obleki kraljevo, bo na najblžjem svetilniku, brez sodbe, obešen. In kralj jaha, škrat ga ovija, za njim se pod na ognjevitih konjih truma biričev in rabljev. Celo mesto prejava, jezen, nevoljen se vrne v svoje palace. Celo mesto — kakor bi izumrl. Prebivalci so se poskrili, kamor se je le kdo mogel, v kleti, v luknjic, le da bi razzali najvišjega gospoda z nečistem svojim pogledom.

III. III.

In kralj se je neznansko razsrdil in prisegel: "Uničim vse narod, to svojat brezvolje, ki ne vredna, da živi pod tem solnecem."

In ta misel ga je omamila kamor najsijsnejša pijača. On, nekdaj koristovalec brez strehe — in danes hoče uničiti vse narod! Imenitna misel: ko bi ta svojat imela eno samo glavo! Z enim mahom bi bil po njiju! Vladar misli, misli, napihule se raste sam pred seboj, in naposled vidi popolnoma jasno: "Jaz sem usoda tega ljudstva. Jaz sem bog teh ljudi! Jaz sem njihov vse-mogočni malik!"

In izdal je zapoved, da se žrtve pomozne.

V.

V deželi je zadušljivo, nepočita na tihota vlada povsod. Celo pogledi moči. Oči se v sramoti oglobajo očem. Proti nebui se pa vali dim z oltarjev krvavega mallka — vladar nadaljuje svoje grozno delo. Svojo voljo je postavil proti vsemu narodu. Med božja dejanja posega.

Najkrat mu prineso ogleduh vest: Zmučeno in žalostno ljudstvo hodi tajno v nočeh, v neki gozdi, kjer se klanja staremu mallku, mu žrtvuje in ga prosi tolažje v troljenju.

Najpoprej se je vladar zasmial bednemu protivniku. Kaj! Iz tesana kladiva iz kamena — pa on živi človek krute sile, vtelesena

(Dalje na 4. strani.)

Rojaki se pohvalno izražajo, da je

Jack Grdina-ta

16011 Waterloo Rd.

restavrant najboljši, ker postreže z okusnimi domaćimi jedili. Torej kadar je vaš človek v stiski, se oglašite pri nas. Dobijo se tudi mehke pijače, cigare in cigarete.

Ravnokar je izšla knjiga

Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugoslavnska Tiskovna Družba.

Knjiga je spisala grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburške klike, kar tudi smrt cesarjevca Rudolfa.

Knjiga je tako interesantna in priporočamo rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c

ZA ZABAVO IN POUK

— citajte —

"V močvirju velemešta"

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki

CENA 50c.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslavnska Tiskovna Družba

6418 ST. CLAIR AVE.

ENAKOPRAVNOST

In naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

Princeton 551

6418 ST. CLAIR AVE.

Ameriško-Jugoslavnska Tiskovna Družba

Clevelandske novice.

— Žrtev švidlarjev. Včeraj je sedela v uradu okrajnega prosekutorja neka priletna ter že osvela ženica vsa solzna in potra, ker so jo pripravili švidlarji z delnicami ob ves njen imetek. Ženica je Mrs. Ana Dub iz 281 E. 132 St. Svoj borben kruh si služi s pranjem. Toda njen povest je slična stoterih drugih žensk in deklet, ki so verovale raznim sleparjem in jim izročile svoje prihranke za ničvreden papir. Že na pravi, da je prišel nekoga dne na njeno stanovanje lepo oblečen moški ter jo vprašal, če ne bi hotela postati delničarka dobčanosa podjetja. Ona mu je povedala, da nima denarja, kajti ves prislužek gre sproti za živež in obliko, toda ker je le sili in sill, ga je vprašala, koliko stanejo delnice. Bile so le po \$10. Potem ji je pričel agent razklatati, da misli družba v kratkem odpreti večje število grocerijskih trgovin, v katerih bodo imeli delničarji prednost ter prejemali blago ceneje kot drugod in naštrel je tudi več sosednjih družin, ki so podpisale delnice. Vse to se je slišalo ženici lepo in ker so bili obroki za plačevanje lahki, je podpisala deset delnic. Odtedaj je pričela jemati na dom še več perila in včasih je prala cel dan in še pozno v noč, da bi delnice čim lažje izplačala. Ko je imela Mrs. Dub vse delnice plačane, sta šli s šestnajstletno nečakinjo na glavnin urad družbe. Tu se jo je pričelo nagovorjati, naj podpiše še za \$500 delnic. Povedala je, da je še teh deset s težavo izplačala in da ji je nemogoče podpisati kaj več. Moški v uradu pa ji je velel, da si bo še premisilia in da ji tedaj ne bo treba hodiči nakar je ukazal nečakinji, da napiše na neko listino ime Mrs. Dub, od katere je zahteval, da naredi kriz za imenom. Kmalu zatem je dobila ženica pismo, v katerem se jo je pozivljalo, naj kaj vplača na račun petdesetih novih delnic, katere je podpisala. Ona jim je povedala, da ni nikdar podpisala, toda oni so rekli, da imajo njen podpis, katerega so v resnici tudi imeli, in da jo bodo tožili, eko ne plača. Deva se je ustrašila in se še bolj mučila s pranjem. Včasih je likala do treh zjutraj, da je spravila skupaj dovolj denarja, da ga vplača na delnice. Vplačala je že zopet \$200 a sedaj pravi, da je zvedela, da so delnice ničvredne, med tem ko ji družba že zopet preti, da jo toži, ako ne plača še ostalih \$300, katere je nevedoma podpisala. Prosekutor Stanton je uvedel v zadevo natančnejšo preiskavo.

— Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu bo imela v nedeljo popoldne svojo redno mesečno sejo. Poleg drugih važnih stvari se bo ukrepalo tudi glede "čajnega večera, katerega bo priredila Čitalnica 8. aprila v prostorih S. N. Doma. Vdeležite se mnogoštevilno! Pričetek ob 2. uri popoldne v prostorih čitalnice.

— Brezbržen voznik. Harry Lockwood, 10718 Massie Ave., je obdolžen brezbržne vožnje. Aretiran je bil, ko je zadel s svojim tovornim avtomobilom v avtomobil Mr. Montgomerya ravno ko se je ta pripeljal iz svojega garaže na cesto. Za časa nesreče so bili v avtomobilu Montgomery, njegova žena in njiju sin Walter. Oče in mati se nahajata v bolnišnici, dočim je sin nepoškodovan.

— Društvo "Jadranska Vila" priredi ob priliki svoje desetletnice, 18. marca zabavni večer in sicer v prostorih S. N. Doma. Na programu je več zabavnihiger in drugih stvari.

— Od prvega februarja sem so se pocenila jaja za celih 14 centov pri ducatu. Včeraj so padla v ceni za pet centov naenkrat. Na debelo se prodajajo sedaj po 28 centov, na drobno pa od 30 do 39 centov ducat.

Vladar.
(Dalej iz 3. strani.)
živa usoda, živeči razčalostil. Ta klada, četudi kamota, vendar je nasprotnica njegove vsemogučne volje — neznosno!

Pričevanje so bile takoj te tajne božje poti k maliku kot velenj. Kralj sam pa je malika razbil s kladirom na tisoč koščkov. Ali glej čudne stvari! Dvakrat se vržejo okleoni na ljudstvo, bijoč vanj s sabljami. Ljudstvo se ne umakne. Vladar zapove še večjemu mnoštvu jezdecev, naj vse potoptajo, tudi sam zajaha na divjem konju v mase ljudstva.

Glej, neki ulični vrže s prago kamen. Kamen zadene kralja v glavo. Zvrne se, postane mu tema, celo telo trepetata bolesti. Ker leži vladar, ga opušča vojska, brati se z ljudstvom. Z zmagoslavnim petjem se vrača ljudstvo v svoje domove.

Vladar pa, smatran za mrtvega, leži v omedlevici na praznem trgu do noči, zapuščen kakor pes.

smrdu svoje gnilobe naj izgine celo narod, bedna ta svojat brez volje.

Vesala pa so bila čez noč razbita. In drugo noč zopet. In kralj besneče jeze gre na čelu jezdne vojske proti upornemu ljudstvu. Dvakrat se vržejo okleoni na ljudstvo, bijoč vanj s sabljami. Ljudstvo se ne umakne. Vladar zapove še večjemu mnoštvu jezdecev, naj vse potoptajo, tudi sam zajaha na divjem konju v mase ljudstva.

Glej, neki ulični vrže s prago kamen. Kamen zadene kralja v glavo. Zvrne se, postane mu tema, celo telo trepetata bolesti. Ker leži vladar, ga opušča vojska, brati se z ljudstvom. Z zmagoslavnim petjem se vrača ljudstvo v svoje domove.

Vladar pa, smatran za mrtvega, leži v omedlevici na praznem trgu do noči, zapuščen kakor pes.

VI.

Temna noč. In v tej noči skozvodne megle pluje po reki ladjiča dalje in dalje. Na ladjiči leži v polusanjah človek, slečen je, le malomarno pokrit s plasčem. Poleg njega pa sedi častitljiv starec, lasje in brada kakor mleko. Veličastvena prikazan. Ugasle stoletne oči gledajo v obraz spečega.

Zdaj se prebudi speči človek iz polspanja, in prestrašene oči spoznajo starčka.

"Kje sem, starček? Kam greva?"

Starček ne odgovarja, le stoletne oči gledajo, gledajo.

"Tebi sem enkrat pljunil na glavo, ali se spominjam?"

Starček ne odgovarja, molči, na ležecega gleda.

"Nagradiš Te kraljevsko, starček! Ti si moj rešnik! Vladar sem v ti deželi. Usoda sem tega ljudstva, njegova usoda, njegov malik, njegov Bog!"

Starček ne odgovarja, le dalje

zbesnel. Zapovedal je natančno preiskati vse hiše in stanovanja. Sodni sluge in biriči so pregledovali postelje, vzdigovali deske sobnih tal tu pa tam, so našli košček malika, zaplenili vse in kradli, kar se je dalo. Prišli so po povsod na kruti, obupni odpor ljudstva.

Ljudje so bežali v gore, puščajo vse biričem v plen. S seboj so pa nesli na prsih dragocene koščke bivšega ničvrednega kamnitega malika; očetje so jih dali otrokom kot najdražjo dedino.

V živiljenskih nevarnostih so jih nosili begunci za mejo države. V svrhu prikritja teh ostanakov malika so postavljal velikanske nedobitne kleti in sklicovali tajne shode. V deželi je vrelo in bilo je gibanje, kakor že davno ne. V tem kraju je kdobiabil kraljevskega biriča, tam so ga kralju poslali nazaj, potem ko so mu posmešno obrili pol glave. Nihče se ni nadeljal, in puntarji so prišli, nihče se ni nadeljal, in puntarji so izginili... Tu pa tam so se pojavili čudni ljudje ter začeli na trgi in na gribi govoriti ljudstvu, ki je bilo kot v plamenih blažnosti.

Nekaj noči pa je bil razbit državni malik — kraljeva podoba!

Vladar se je razkorčil in je prisegel, da potopta to ljudstvo kot črve. Vsi tesarji v deželi so bili poklicani, da postavijo vesala, in mizrijem je bilo napovedano letati rakve. Kot zanikrana mrhovina bodo telesa obešence razmetana po ulicah in gnijo naj tam dokler ogabni duh, ne pogubi zadnje žive duše. V lastnem

romani, povesti in spisi.

ZADNJA PRAVDA. Roman \$.60

BOY. Roman85

KRALJICA MUCENICA. Zgodovinski roman iz 16. stoletja85

vez. 1.00

VALERIJA. Zgodovinska povest75

vez. 1.00

ZLATARJEVO ZLATO. Historična povest iz 16. stoletja, vez.95

SKRIVNOST NAJDENKE. Povest30

vez.40

DESETI BRAT. Roman65

vez.80

GENOVEFA. Povest35

ZAPISKI TINE GRAMONTOVE55

MALENKOSTI. Roman55

JUNASTVO IN ZVESTOBA. Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije 1.25

vez. 1.50

KRATKA POVEST O ANTIKRISTU20

ZNAMENJE STIRIH. Londonška povest60

IZ DNEVNika MALEGA POREDNEZA70

vez.75

KRESALO DUHOV. Roman iz irskega življenja, vez.95

V DEVETI DEŽELI. Afriška povest95

vez. 1.15

GRUDA UMIRA. Povest60

ZADNJI DNEVI JERUZALEMA. Zgodovinski roman, 2 zvezka; zvezek vez.95

ZAJEDALCI. Resnična povest slovenskega priseljnika v Ameriki, vez. 1.75

ZAKON BIOGENEZJE. Vez. 1.50

SMISEL SMRTI. Povest55

SALAMONOV RUDNIKI. Afriška povest55

vez. 1.20

VISNJAVA REPATICA. Satiričen roman, 2 zvezki; vez. 1.95

JUNAKINA IZ STAJRA. Povest iz 16. stoletja, vez. 2.00

STRITARJEVA ANTOLOGIJA. Vez.95

SVETOVNA VOJNA, 18 zv.; zvezek20

SVETOVNA VOJNA, vsi zv. vez. v knjigi 4.00

SLOVENSKI FANTJE V BOSNI IN HERCEGOVINI 1878, 2 snopiča, vsaki po

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Povest davnih dečkov, 2 knjige, vsaka knjiga vez. 1.25

OBISKI. Izidor Cankar, vez. 1.25

MATERINA ZRTEV. Povest iz Dalmacije75

VILJEM BARON TEGETTHOFF75

DEVICA ORLEANSKA75

PRINC EVGENIJ SAVOJSKI. Slavni junak in vojskodava avstrijski35

POZIGALEC. Povest35

BELGRAJSKI BISER. Povest iz starih dnevi35

MUSOLINO. ROPAR KALABRIJE35

HEĐIKA, banditova nevesta35

SREČOLOVEC. Povest35

FRAN BARON TRENK, vodja hrvatskih pandurov35

MRTVI GOSTAC. Povest35

ANDREJ HOFER, junaka vodja Tirovcev35

PARIŠKI ZLATAR. Povest35

ELIZABETA, hči sibirskega jetnika35

PRAVLJICE. Povest35

KNIGE ZA SPLOŠNO IN STROKOVNO PORABO:

ANGLEŠČINA BREZ UCITELJA35

DOMACI ZDRAVNIK, Kneipp75

NASA ZDRAVILA in njih uporaba v domaćem zdravljenju55

vez.75

ZDRAVILNA ZELISCA35

JETIKI-BOJ25

ZELISCA V PODOBAH25

KAKO SI OHRANIMO LJUBO ZDRAVJE, 2 zv.; vez.25

vsaki zvezek25

SPOLNE BOLEZNI z ilustracijami50

DOJENCEK, njegi negovanje in prehrana50

NASVETI ŽA HIŠO IN DOM75

vez.75

NOVA VELIKA SANJSKA KNJIGA, vez. 1.00

mi; 1, 2, 3; 4; 5; 6 zvezek; vsaki po75

UMOR V SARAJEVU10

SPOMIN IVANA CANKARJA20

SLOVANSKE BESEDE V SLOVENŠČINI25

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU35

STO UGANJK20